

*Prezidentas*

Donaldas Tuskas  
Prezidentas  
Europos Taryba  
Rue de la Loi 175  
B-1048 Briuselis

2016 m. vasario 15 d.

Gerbiamas prezidente Tuskai,

## ***COP21 ir ES tikslai klimato kaitos srityje***

Vizijoje, kurią jūs pristatėte 2015 m. balandžio mėnesį, pripažįstamas tvaraus anglies naudojimo vaidmuo. FT rašėte, kad Europa turėtų išnaudoti visą turimo iškastinio kuro, įskaitant anglis ir skalūnų dujas, potencialą, ir kad švaresnės planetos vardan privalome turėti saugią priegią prie energijos išteklių ir imtis veiksmų tokiai priegiai finansuoti.

Technologijoms žengiant pirmyn, anglių gavyba tapo dar švaresnė ir našesnė. Japonijos Yokohama mieste veikia neprikaištingai švari 600 MW galios Isogo elektrinė. Ji užtikrina prieinamos ir patikimos elektros tiekimą visą parą pusei miesto, kurį sudaro 3,7 milijonai gyventojų. Europoje galime didžiuotis techniškai pažangiomis anglimis kūrenamomis elektrinėmis, pavyzdžiui, 460 MW „Łagisza CFBC“ Lenkijoje, 2 200 MW „Neurath BoA“ 2 ir 3 ir 750 MW „Walsum 10“ Vokietijoje, 300 MW „Puertollano IGCC“ Ispanijoje, 2 000 MW „Torrevaldaliga Nord“ Italijoje, 1 600 MW „Eemshaven“ gamykla Nyderlanduose ir 800 MW „Avedøre“ Danijoje – našiausia pasaulyje termofikacine elektrine, šiuo metu kūrenama anglimis, nafta, dujomis ir biomase.

Vis dėlto, tarptautinės finansų institucijos (TFI) nusprendė, kad skolinimas kūrenimą anglimis numatantiems energijos gamybos projektams yra nesuderinamas su klimato kaitos srities tikslais, jei gamyklose nėra įdiegtas anglies dioksido surinkimas ir saugojimas (ADSS), arba jei gamyklose nėra numatyta galimybė taikyti ADSS priemones. Tam tikri komerciniai bankai, pavyzdžiui, ING, pasekė šiuo pavyzdžiu. 2008 metais tuometinis TEA vykdantysis direktorius ADSS pavadino „lakmuso popierėliu“ vertinant išsipareigojimus klimato kaitos srityje. Vyriausybės iki šiol nepademonstravo tokio išsipareigojimo dėl klimato kaitos, o tam tikros Europos šalių vyriausybės CO<sub>2</sub> saugojimą net paskelbė neteisėtu. Kitoms mažai teršalų išmetančių technologijų alternatyvoms gali būti keliami nepagrįsti ir neįgyvendinami reikalavimai, o bendrosios išlaidos įgyvendinant tikslus klimato srityje gali padidėti 40 proc. ar daugiau, jei nebus taikomos ADSS priemonės (TEA, 2015a).

COP21, Paryžiaus klimato kaitos konferencijoje, pasiektas susitarimas, mums nustatantis teisiniu požiūriu privalomus išsipareigojimus vykdyti vertinimo procesą ir laikytis skaidrumo taisyklių, bet ne siekti konkrečių tikslų klimato kaitos srityje, išskyrus miglotą reikalavimą dėl „gerokai žemiau 2 laipsnių Celsijaus ribos“ ir „siekti, kad temperatūra pasaulyje vidutiniškai nepadidėtų daugiau kaip 1,5 °C“. Pagal savo optimistinį naujosios politikos scenarijų, kuriame numatoma, kad ES toliau

sieks ambicingų tikslų klimato kaitos srityje, TEA prognozuoja, kad iškastinio kuro naudojimo metu pasaulinis išmetamas CO<sub>2</sub> kiekis didės iki 2030 metų (TEA, 2015b). Apskritai, pritarus *visiems* COP21 priimtiems pagrindiniams įsipareigojimams (nacionaliniu lygmeniu nustatytiems veiksmams (INDC)), išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekis nuo 2010 m. iki 2030 m. laikotarpiu padidėtų nuo 6,9 GtCO<sub>2</sub>ekv. iki 56 GtCO<sub>2</sub>ekv. (PBL, 2015). Jei ES 2030 metų tikslas būtų pasiektas, ES išmetamų ŠESD *sumažėtų* 1,3 GtCO<sub>2</sub>ekv. nuo 2012 m. kiekio iki, viso labo, 6 proc. viso pasaulio kiekio, bet pasaulinis išmetamų teršalų kiekis toliau kiltų, ir planeta nebūtų išsaugota.

Vadovaujantis siūloma ES klimato programa 2030, ES ŠESD ILPS apimamų sektorių išmetamas CO<sub>2</sub> kiekis iki 2058 metų turėtų sumažėti iki nulio. Šio pasiūlymo akivaizdi realybė būtų tokia, kad Europa netektų visų energijai imlių pramonės šakų, ir tikriausiai liktų nedaug gamintojų, nes konkurencinga ir patikima energija – būtina sąlyga pramonei išlikti. Atitinkamai, darbo vietos ir išmetamų teršalų klausimas būtų perleisti kitiems pasaulio regionams.

Kovo 17–18 dienomis vyks jūsų susitikimas su Taryba, kuriame bus sprendžiama, ar siekti Komisijos pasiūlyto ŠESD kiekio mažinimo 40 proc. iki 2030 m. tikslo, galbūt balsuojant kvalifikuota balsų dauguma. Atsižvelgus į tai, kad joks kitas regionas, išskyrus ES, nesiūlo teisiniu požiūriu privalomus įsipareigojimus (Paryžiaus susitarimo 4.18 straipsnis), taip pat į tai, kad pasauliniai išmetamų ŠESD kiekiai toliau auga vykstant pasaulinei ekonomikos plėtrai, ir į tai, kad Europos deindustrializacija gali būti silpnumo ženklas, EURACOAL ragina jus atsisakyti šio tikslo ir priimti mažiau ambicingą tikslą, kuris suteiks Europai daugiau naudos, kaip aprašoma mūsų pridedamame dokumente.

Įgyvendinusi mažiau ambicingą tikslą klimato srityje, patobulindama našumą įvairiose ekonomikos srityse, Europa galėtų žengti geresniu keliu. Siekiant minėto tikslo, turėtų būti praplėstas ES ŠESD ILPS mastas – svarbu ne CO<sub>2</sub> molekulės kelmė, todėl transporto ir daugelio kitų sektorių įtraukimas į ŠESD ILPS galėtų padėti pasiekti ES ambicingus tikslus klimato srityje, tolygiau paskirstytų apkrovas ir padėtų išsaugoti pramoninę bazę, nuo kurio priklauso Europos gerovė.

Jūs turėtumėte pasitelkti Europos stipriąsias puses: pasitikėti konkurencingais moksliniais tyrimais, pritarti evoliucijai ir naujovėms, nusigręžti nuo revoliucingų pranašų, stiprinti socialinę gerovę, suteikti galimybes konkurencingoms pramonės šakoms veikti laisvojoje rinkoje ir, svarbiausia, susitelkti dėmesį į rinkėjų trokštamos bazinės gerovės kūrimą. Pradėję teikti aiškesnę socialinę ir ekonominę naudą, geresni energijos šaltiniai ilgainiui pakeis iškastinį kurą.

Pagarbiai,

Dr. Wolfgang CIESLIK  
Prezidentas

P. Janusz OLSZOWSKI  
Viceprezidentas

Papildoma ES valstybių vadovai (su vertimais)  
kopija: Europos Komisijos pirmininko pavaduotojas Šefčovič ir komisaras Arias Cañete  
EURACOAL nariai ir interneto svetainė

Priedai: „Why less climate ambition would deliver more for the EU“ („Kodėl mažesnė ambicija klimato srityje suteiktų daugiau naudos ES“), EURACOAL, Briuselis, 2014 m. spalio

## **Nuorodos**

IEA (2015a). *Carbon Capture and Storage: the solution for deep emissions reductions. (Anglies dioksido surinkimas ir saugojimas: sprendimas siekiant žymiai sumažinti išmetamo anglies dioksido kiekį)*. Tarptautinė anglies agentūra, EBPO, Paryžius.

IEA (2015b). *World Energy Outlook. (Pasaulinės energetikos apžvalga)*. Tarptautinė anglies agentūra, EBPO, Paryžius.

PBL (2015). *PBL Climate Pledge INDC tool. (PBL įsipareigojimo dėl nacionaliniu lygmeniu nustatytų veiksmų klimato kaitos srityje įrankis)*. Versija: 2015 m. rugsėjo 3 d. Nyderlandų aplinkos vertinimo agentūra (PBL), Haga.